

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології
ім. Р.Є. Кавецького НАН України

«ЗАТВЕДЖЕНО»

Рішенням Вченої ради Інституту
експериментальної патології, онкології і
радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН
України від 30.09.2025, протокол № 12

СИЛАБУС
НД.03. «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»

Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	I 2 Медицина
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти НРК – 8 рівень, QF-LLL– 8 рівень
Освітньо-наукова програма	«Онкологія»
Статус освітнього компонента	нормативна
Розробник. Викладач 	І.В. Соколова , доктор педагогічних наук, професор, Київський міжнародний університет, кафедра психології та педагогіки університет, д.м.н., проф. І.В. Соколова i.v.sokolova1808@gmail.com – електронна адреса викладача Моб. Вайбер 0958967096 (контактні години 11.00-12.00; 17.00-18.00).
Інформаційні ресурси <small>ИНСТРУКЦИЯ ПО ИСПОЛЬЗОВАНИЮ СЕРВИСА</small>	Навчальна платформа GoogleClass, на якій розміщено авторські матеріали 1. Авторські мультимедійні лекції. 2. Методичні рекомендації для проведення семінарсько-практичних занять. 3. Тести для поточного і підсумкового контролю знань. 4. Матеріали для науково-методичного супроводу підготовки наукового дослідження: дисертації\автореферати дисертацій, монографії за профілем освітньо-наукової програми. 5. Вимоги до оформлення наукових джерел. 6. Е-підручники, посібники (рекомендовані джерела) тощо.

МЕТА І ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета освітнього компоненту «**Методологія та методика наукових досліджень у галузі охорони здоров'я**»: формування у здобувачів ступеня доктора філософії здатності проводити та критично оцінювати наукові дослідження в галузі охорони здоров'я з використанням сучасних методів доказової медицини та біостатистики, дотримуючись принципів дослідницької етики та академічної доброчесності.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

1. Систематичність у виконанні завдань під час аудиторних занять, а також розміщених на навчальній платформі GoogleClass, до якої у кожного здобувача є доступ.
2. Пропущені з поважних причин аудиторні години лекцій треба компенсувати самостійним переглядом авторських мультимедійних лекцій, а також опрацюванням додаткового інформаційного матеріалу (див. GoogleClass).
3. Пропущені практичні заняття мають бути відпрацьовані у контактні години викладача у режимі он-лайн за умови узгодження часу і питань для інформації\обговорення.
4. Практичні заняття є корисними для формування необхідним умінь для виконання наукового дослідження. Якщо здобувач пропускає заняття за будь яких причин, він має представити практичну роботу протягом тижня.
5. Політика щодо дедлайнів: модульні контрольні роботи (проєкти), що здаються із порушенням строків без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
6. Дотримання норм академічної доброчесності передбачає:
 - ❖ Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
 - ❖ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - ❖ Надання достовірної інформації про використані методики досліджень і джерела інформації.
 - ❖ Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі (МКР) здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Характеристика		
Курс	1		
Загальний обсяг: годин \ кредитів	120\4		
Аудиторні \ самостійна робота	40\80 год.		
Розподіл годин аудиторної роботи	лекції	семінарські	практичні
	22	8	10
Кількість змістових модулів	4		
Форми поточного контролю	МКР\проєкти		
Форма підсумкового контролю	іспит		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Види навчальних занять	Лекції (вебінари, колоквиуми), семінарські, практичні		
Методи навчання	Інтерактивні («мозгові штурми», модерація, дискусії, навчальний тренінг, проєкти, case-based learning, peer-review та симуляція конференції тощо)		

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Програмні компетентності

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї та розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду, постійного професійного самовдосконалення.

ЗК2. Здатність до системного аналізу та критичного осмислення нових знань у предметній сфері й суміжних галузях, володіння сучасною методологією вищої освіти та методами наукового пізнання.

ЗК3. Здатність до абстрактного й креативного мислення, системного аналізу та синтезу нових ідей на засадах наукової логіки й принципів доказовості та дотримання принципів академічної доброчесності й біоетики.

ЗК4. Здатність ініціювати наукові проекти, виявляти лідерські якості та забезпечувати ефективну командну взаємодію; спроможність приймати обґрунтовані рішення для досягнення цілей, дотримуючись професійної дисципліни та нести відповідальність за результати спільної діяльності.

СК1. Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом, вміння розв'язувати широке коло проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері онкології та суміжних наук біомедичного профілю.

СК2. Здатність планувати і здійснювати комплексні оригінальні дослідження, досягати високих наукових результатів, які створюють нові знання у сфері онкології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у наукових фахових медичних виданнях.

СК3. Здатність володіти сучасними методами наукового дослідження, обирати методологію та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей та завдань наукового проекту (дослідження).

СК4. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення.

СК6. Здатність усно і письмово презентувати та професійно обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок відповідно до національних та міжнародних стандартів, вільно сприймати, обробляти та відтворювати інформацію іноземною мовою з метою інтеграції власних наукових досягнень у світовий простір.

СК7. Здатність ефективно застосовувати сучасні інформаційні технології, спеціалізовані бази даних та програмне забезпечення для збору, обробки й аналізу наукових даних у дослідницькій і науково-педагогічній діяльності.

СК8. Здатність провадити наукову та науково-педагогічну діяльність на засадах дослідницької етики, біоетики, медичної деонтології та академічної доброчесності.

СК9. Здатність до формування системного наукового світогляду, широкого загальнокультурного кругозору та постійного самовдосконалення у професійній діяльності.

СК10. Здатність до впровадження концептуальних знань, методологічних підходів і власних наукових результатів в освітній процес та практику охорони здоров'я, а також до впровадження науково-педагогічної діяльності у системі вищої медичної освіти

Програмні результати навчання

ПРН 1. Володіти ґрунтовними, передовими концептуальними та методологічними знаннями в сфері онкології та на межі предметних галузей достатніх для формулювання ідеї, концепцій, наукових гіпотез, мети і завдань наукового дослідження.

ПРН2. Здійснювати фундаментальні та прикладні дослідження у сфері теоретичної та клінічної онкології на рівні сучасних світових стандартів для реалізації наукової, інноваційної, освітньої та медичної діяльності.

ПРН3. Здійснювати професійну, дослідницьку та освітню діяльність у нормативно-правовому полі галузей охорони здоров'я, науки і вищої освіти, дотримуючись принципів професійної етики та академічної доброчесності та принципів доказової медицини.

ПРН4. Розробляти дизайн та план наукового дослідження з обґрунтуванням релевантних методів для застосування у власній дослідницькій діяльності та інтеграції результатів в освітній процес.

ПРН5. Аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій, застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації; здійснювати критичний аналіз та синтез наукових результатів із застосуванням методів статистичного аналізу великих масивів даних та спеціалізованих баз даних для реалізації інноваційних проєктів.

ПРН6. Ініціювати та здійснювати комплексні наукові дослідження на засадах академічної доброчесності, дотримуючись принципів професійної етики та біоетики в науковій, освітній та медичній сферах.

ПРН7. Здійснювати професійну міжособистісну взаємодію та формувати дослідницькі команди для розв'язання локальних і глобальних наукових проблем: від висунення гіпотез і збору даних до обґрунтування наукових пропозицій.

ПРН9. Вільно комунікувати в міжнародному (іншомовному) науковому середовищі, презентувати результати власних досліджень іноземною мовою на наукових форумах та застосовувати принципи академічного письма для підготовки наукових публікацій у провідних міжнародних виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних

ПРН12. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізації, самовдосконалення та професійного росту.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ: ОСНОВНІ ТЕМАТИЧНІ МОДУЛІ

Модуль 1 Методологія наукового дослідження	Структурні елементи науки та їхня характеристика. Рівні наукового пізнання. Відкрита наука: значення та переваги\ ризики у проведенні наукових досліджень в охороні здоров'я. Класифікація типів медичних досліджень. Методологічні засади наукового дослідження в охороні здоров'я. Структура методології (принципи, парадигми, цінності, теорії, поняття, методи, прийоми). Підходи, методологічні принципи проведення наукових досліджень в охороні здоров'я. Законодавче регулювання наукової діяльності в Україні. Закони України про наукову діяльність та підзаконні акти. Виконавчо-розпорядчі органи регулювання наукової та інноваційної сфери. Звітність та атестація під час проходження аспірантури.
Модуль 2 Методика наукового дослідження із застосуванням принципів доказової медицини.	Стратегія пошуку. Джерельна база дослідження: PubMed, Cochrane Library, Scopus, Web of Science, журнали BMJ, The Lancet, JAMA, Nature Medicine. Критична оцінка джерел. Використання ШІ в академічних дослідженнях та у підготовці наукової роботи. Концепція наукового дослідження. SMART-цілі дослідження, наукова гіпотеза, PICO-модель формування дослідницького питання. Методи дослідження (теоретичні, емпіричні). Методи збору та аналізу даних. Біостатистика. Типи даних (якісні, кількісні).

<p>Модуль 3 Дизайни та критична оцінка медичних досліджень</p>	<p>Дизайни медичних досліджень: кількісні (експериментальні, спостережні), якісні (феноменологічне, case-study), змішані. Дизайн клінічних досліджень (відкриті, сліпі дослідження). Рандомізовані дослідження (клінічні випробування). Стратифікація. Порівняльні дослідження. Паралельно-груповий\ перехресний дизайн. Графічне представлення дизайн досліджень.</p> <p>Ключові компоненти протоколу клінічних випробувань. Організація і проведення клінічних випробувань за етапами. Дизайн клінічних протоколів.</p> <p>Критична оцінка якості доказів. Визначення достовірності, валідності, точності та ризику упередженості дослідження. Використання інструментів оцінки: GRADE, CONSORT, PRISMA.</p>
<p>Модуль 4 Презентація результатів наукових досліджень</p>	<p>Дослідницька етика та академічна доброчесність. Міжнародні документи Гельсінська декларація, CIOMS Guidelines, Європейська хартія дослідника, Європейський кодекс дослідницької доброчесності. GDPR (ЄС) – захист персональних даних. Основні принципи біоетики. Бельмонтський звіт: етичні принципи та рекомендації щодо захисту людей у рамках досліджень. Етична експертиза дослідження. Академічна доброчесність дослідника: принципи і стандарти. Авторське право. Об'єкти авторського права. Апробація та оформлення результатів дослідження. Поняття та функції наукової публікації. Структура статті (IMRAD), рецензування, Plagiarism, Open Access. Міжнародні стандарти та вимоги до оформлення джерел. Структура дисертації.</p> <p>Метамова дослідження (термінологічний інструментарій): рецензія, анотація. Особливості написання анотації англійською мовою. Вимоги до оформлення анотації. Кліше (key patterns) для написання анотації.</p>

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви модулів і тем	усього	Розподіл годин між видами робіт			
		аудиторні			
		лекції	семінари	практичні	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Методологія наукового дослідження					
Тема 1. Структурні елементи науки та їхня характеристика	7	2			5
Тема 2. Підходи, методологічні принципи проведення наукових досліджень в охороні здоров'я	11	2	4		5
Тема 3. Законодавче регулювання наукової діяльності в Україні.	4				4
Разом за модуль 1	22	4	4	0	14
Змістовий модуль 2. Методика наукового дослідження із застосуванням принципів доказової медицини.					
Тема 4. Стратегія пошуку. Джерельна база дослідження	8	2			6
Тема 5. Концепція і методика наукового дослідження	12	4		2	6
Тема 6. Застосування методів наукового дослідження	12	2		4	6
Разом за модуль 2	32	8	0	6	18
Змістовий модуль 3. Дизайн та критична оцінка медичних досліджень					
Тема 7. Дизайн медичних досліджень	6	2			6
Тема 8. Організація і проведення клінічних випробувань за етапами	12	2		4	6
Тема 9. Критична оцінка якості доказів	8	2			6
Разом за модуль 3	26	6	0	4	18
Змістовий модуль 4. Презентація результатів наукових досліджень					
Тема 10 Дослідницька етика та академічна доброчесність	10	2	2		6
Тема 11 Апробація та оформлення результатів дослідження	10	2		2	6
Тема 12. Метамова дослідження	10		2		8
Підготовка та складання іспиту	10				10
Разом за модуль 4	40	4	4	2	30
Разом	120	22	8	12	80

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№	Основні тематичні площини для обговорення на лекції	Кільк. годин	Вид лекції	Наявність мультим. лекції
1	Структурні елементи науки та їхня характеристика. Рівні наукового пізнання. Відкрита наука: значення та переваги\ ризику у проведенні наукових досліджень в охороні здоров'я. Класифікація типів медичних досліджень.	4	Тематична, пояснення	Так на навч. платформі Google Class
2.	Методологічні засади наукового дослідження в охороні здоров'я. Структура методології. Підходи, методологічні принципи проведення наукових досліджень в охороні здоров'я.	4	Тематична з елементами обговорення	Так на навч. платформі Google Class
3.	Стратегія пошуку. Джерельна база дослідження. Критична оцінка джерел.	4	Лекція-візуалізація, робота з інфор. ресурсами	Частково Див. інші ресурси
4.	Концепція наукового дослідження. SMART-цілі дослідження, наукова гіпотеза, PICO-модель формування дослідницького питання. Методи дослідження. Методи збору та аналізу даних. Біостатистика. Типи даних (якісні, кількісні).	4	Лекція-практикум, візуалізація	Так на навч. платформі Google Class
5.	Ключові компоненти протоколу клінічних випробувань. Організація і проведення клінічних випробувань за етапами. Дизайн клінічних протоколів. Критична оцінка якості доказів. Використання інструментів оцінки: GRADE, CONSORT, PRISMA.	4	Тематична лекція, Лекція-практикум	Ні, Див. інші ресурси (посібники, підручники)
6.	Презентація результатів наукових досліджень з дотриманням норм академічної доброчесності. Структура статті (IMRAD), рецензування, Plagiarism, Open Access. Метамова наукового дослідження	2	Лекція-візуалізація з практикою. Робота з ресурсами Інтернет	Так на навч. платформі Google Class
	Всього	22		

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

	Тема	Форма проведення
Семінарські заняття		
4 години	Методологічні засади наукового дослідження в охороні здоров'я	колоквіум методичний ринг
4 години	Академічна доброчесність дослідника: принципи і стандарти	Дискусія, «Круглий стіл» рецензування
Практичні заняття		
2 години	РІСО-модель формування дослідницького питання	навчальний тренінг, проєкт,
2 години	Як обирати і правильно застосовувати теоретичні і емпіричні методи дослідження	навчальний тренінг, проєкт
2 години	Дизайн клінічних досліджень	навчальний тренінг, проєкт
2 години	Академічне письмо: мовний практикум	практикум
2 години	Презентація виконаних дослідницьких завдань	симуляція конференції, peer-review

САМОСТІЙНА РОБОТА

ЗМ	Питання\завдання	години
ЗМ 1	Законодавче регулювання наукової діяльності в Україні. Закони України про наукову діяльність та підзаконні акти. Виконавчо-розпорядчі органи регулювання наукової та інноваційної сфери.	4
	Відкрита наука: значення та переваги\ ризики у проведенні наукових досліджень в охороні здоров'я	5
	Підготовка до семінарського заняття 1	5
ЗМ 2	Використання ІІІ в академічних дослідженнях та у підготовці наукової роботи	6
	Підготовка до практичного заняття 1	6
	Підготовка до практичного заняття 2	6
ЗМ 3	Графічне представлення дизайн досліджень.	6
	Використання інструментів оцінки: GRADE, CONSORT, PRISMA.	6
	Підготовка до практичного заняття 3	6
ЗМ 4	Дослідницька етика та академічна доброчесність: міжнародні документи і національні стандарти	2
	Міжнародні стандарти та вимоги до оформлення джерел.	2
	Авторське право. Об'єкти авторського права.	2
	Підготовка до семінарського заняття 2	2
	Підготовка до практичного заняття 4	6
	Підготовка до практичного заняття 5 (захист проєктів)	6
Підготовка до іспиту		10
Усього		80

КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Модуль	Форма проведення модульного контролю	Кількісні критерії оцінювання	Якісні критерії оцінювання
ЗМ1	МКР 1 Тест	5 балів – тестові питання	1 бал за кожен правильну відповідь
ЗМ2	МКР 2 Тест Відповіді на контрольні питання	5 балів – тестові питання (0,25 бал за кожен правильну відповідь)	Оцінюється правильність і повнота відповіді, аргументованість авторської точки зору. 3 бали – відповідь правильна, повна, аргументована. Здобувач висловив особливу точку зору або навів приклади, які аргументують його відповідь (точку зору, висновки). 2 бали – відповідь правильна, але не повна. 1 бал – відповідь в цілому правильна, але не повна, не аргументована. 0 балів – відповідь відсутня або неправильна.
ЗМ3	МКР 3 Тест Відповіді на контрольні питання	5 балів – відповіді на питання	
ЗМ4	Проект «Презентувати Програму наукового дослідження» (завдання див. нижче)	20 балів	Подано у таблиці

Завдання до проекту. Підготувати доповідь-презентацію за темою, застосовуючи технології SMART і PICO. Час на доповідь – 7 хв. Орієнтовна кількість слайдів – 10. Критерії оцінювання виконаного проекту подано у таблиці.

	Структура, логічність виступу	Змістовність проекту	Володіння методологією наукового дослідження	обґрунтованість висновків	якість (графічна, технічна) презентації роботи	переконливість відповідей на питання	культура мовлення
20	4	3	3	4	2	2	2

ПРОГРАМА ІСПИТУ

Підсумковий тестовий контроль здійснюється за допомогою 50 індивідуальних наборів тестів формату А «Обрати правильний варіант відповіді» та усної співбесіди з екзаменатором, у ході якої здобувач демонструє розуміння методології наукового дослідження та здатність розв'язувати професійні задачі з методики проведення дизайне та критичної оцінки медичних досліджень.

Блок А. Пропонується 50 типових завдань, за кожен правильну відповідь нараховується 0,5 балів.

шкала	Характеристика відповідей
A	понад 90% правильних відповідей
B	85-90% правильних відповідей
C	75 -84% правильних відповідей
D	68-74% правильних відповідей
E	60-67% правильних відповідей
FX	31-59% правильних відповідей

ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

- Структурні елементи науки та їхня характеристика. Рівні наукового пізнання. Класифікація типів медичних досліджень.
- Структура методології дослідження в охороні здоров'я. (принципи, парадигми, цінності, теорії, поняття, методи, прийоми). Підходи, методологічні принципи проведення наукових досліджень в охороні здоров'я.
- Концепція наукового дослідження. SMART-цілі дослідження, наукова гіпотеза, PICO-модель формування дослідницького питання. Методи дослідження (теоретичні, емпіричні). Методи збору та аналізу даних. Біостатистика. Типи даних (якісні, кількісні).
- Дизайни медичних досліджень. Дизайн клінічних досліджень. Рандомізовані дослідження. Стратифікація. Порівняльні дослідження. Паралельно-груповий\перехресний дизайн.
- Організація і проведення клінічних випробувань за етапами. Дизайн клінічних протоколів.
- Критична оцінка якості доказів. Визначення достовірності, валідності, точності та ризику упередженості дослідження. Використання інструментів оцінки: GRADE, CONSORT, PRISMA.
- Основні принципи біоетики. Етична експертиза дослідження. Академічна доброчесність дослідника: принципи і стандарти.
- Структура статті (IMRAD), рецензування, Plagiarism, Open Access.
- Структура та вимоги до оформлення і захисту дисертації на здобуття ступеню PhD.
- Метамова дослідження (термінологічний інструментарій): вимоги до оформлення анотації, рецензії.

Приклад тестових завдань

- 1. Методологія науки – це** а) наукова дисципліна, що досліджує теорії, закони, методи; б) метанаукове дослідження, спрямоване на знання про об'єкт; в) цілеспрямоване пізнання, результати якого виступають у вигляді системи понять, законів і теорій; г) складова частина філософії науки, яка вивчає методи і способи пізнання.
- 2. Методологія дослідження –** а) сукупність принципів, засобів, методів, етапів організації наукового пізнання поставленої проблеми; б) сукупність принципів, засобів, методів і форм організації та проведення наукового пізнання поставленої проблеми; в) сукупність підходів, принципів, методів і форм організації та проведення наукового пізнання поставленої проблеми; г) сукупність концепцій, підходів, методів і форм організації та проведення наукового пізнання поставленої проблеми.
- 3. Висновки це –** а) узагальнений виклад найбільш важливих результатів дослідження, які дають уявлення про досягнення мети; б) частина всієї досліджуваної (генеральної) сукупності, що виступає як безпосередній об'єкт вивчення за розробленою методикою чи програмою добору; в) узагальнений виклад самих істотних, з погляду автора, результатів дослідження, які дають уявлення про виконання завдань; г) етап дослідження, який припускає використання операцій порівняння, узагальнення та ін.

Як оцінюється успішність здобувача з дисципліни

Отриманий у 100-бальній шкалі кількісний результат навчання конвертується у традиційну чотирибальну систему та систему ECTS (див. таблицю)

Оцінка у 100-бальній системі	Оцінка у традиційній шкалі	Оцінка в системі ECTS
90-100	Відмінно «5»	A
82-89	Добре «4»	B
74-81		C
67-73		D
60-66	Задовільно «3»	E
< 59	Незадовільно «2»	FX

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Голованова І. А., Белікова І. В., Ляхова Н. О. Основи медичної статистики : навч. посіб. для аспірантів та клін. ординаторів. Полтава, 2017. 113 с.
2. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність : навч. посіб. для студентів 1-го курсу всіх спец. мед. та фармац. факультетів. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 108 с.
3. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень : підруч. Харків : Право, 2019. 368 с.
4. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. 2020. 219 с. URL: https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf
5. Методологія наукових досліджень в медицині : навч. посіб. / В. Д. Бабаджан, Н. С. Бакуменко, О. І. Кадикова [та ін.] ; за ред. П. Г. Кравчуна, В. Д. Бабаджана, В. В. М'ясоєдова. Харків : ХНМУ, 2020. 260 с.
6. Мороховець Г. Ю., Лисанець Ю. В., Кайдашев І. П. Методологія наукового пошуку. Вступний курс : навч. посіб. Полтава, 2023. 229 с.
7. Слабкий Г. О., Миронюк І. С., Білак-Лукаччук В. Й., Кручаниця В. В., Фейса І. І. Методичні рекомендації за предметом "Біостатистика" / Ужгород. нац. ун-т. Ужгород, 2020. 155 с.
8. Строкань О., Мирошніченко М. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності : консп. лекцій. Мелітополь : Вид.-поліграф. центр «Люкс», 2021.

Інформаційні ресурси

1. Закон України. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37–38. Ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII // *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 3. Ст. 25. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
3. Етичний кодекс ученого України. Постанова загальних зборів НАН України 15.04.2009 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>
4. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302:2015. [Чинний від 01.07.2016]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.
5. Кокранівська бібліотека - база даних доказової медицини. Режим доступу : <http://www.cochranelibrary.com/>

6. Міністерство освіти і науки України. Лист № 1/2136-22 "Щодо застосування законодавства з питань присудження наукових ступенів" : інстр. лист до керівників ЗВО, наукових установ, суб'єктів атестації наукових кадрів, здобувачів / від 08 лютого 2022 р. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/85720/
7. НАЗЯВО. Нормативні документи щодо здобуття ступеня доктора філософії. URL: <https://naqa.gov.ua/%D0%BD%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96-%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2/>
8. Рекомендації для експертів із розгляду внутрішньої політики і процедур забезпечення академічної доброчесності та зовнішньої оцінки їх якості. Схвалено Рішенням НАЗЯВО від 07.06.2022 р., протокол № 9 (14). URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/3-%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D1%96%D0%B2-%D0%90%D0%BA%D0%94.pdf>
9. A Comprehensive Guide to Clinical Trial Protocol Design & Development. URL: <https://www.clinicalleader.com/topic/clinical-trial-protocol-design-development>
10. Cochrane Library URL: <https://www.cochrane.org/about-us>
11. CDC: Evidence-Based Practice Overview (PDF) URL: https://www.cdc.gov/genomics/media/pdfs/2024/04/Evidence-Based_Practice_508.pdf
12. CONSORT Statement 2025 (раандомізовані контрольовані дослідження) URL: <https://www.consort-statement.org/>
13. EQUATOR Network URL: <https://www.equator-network.org/>
14. GRADE approach (оцінка якості доказів) URL: https://en.wikipedia.org/wiki/GRADE_approach
15. Medline/PubMed.: URL: <http://www.nlm.nih.gov/bsd/pmresources.html>
16. National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE).: URL: <http://www.nice.org.uk>
17. NHS. National Research Register.: URL: <http://www.nihr.ac.uk/Pages/NRRArchive.aspx>
18. Oxford Academic: Overview of Evidence-Based Medicine URL: <https://academic.oup.com/book/25041/chapter/189110071>
19. PICO Framework (формулювання клінічного питання) URL: https://en.wikipedia.org/wiki/PICO_process
20. PRISMA 2020 Explanation and Elaboration (BMJ, 2021): URL: <https://www.bmj.com/content/372/bmj.n71>
21. PDF: PRISMA 2020 Checklist: URL: <https://www.prisma-statement.org/documents/PRISMA-2020-Checklist.pdf>
22. Springer: Principles of Evidence-Based Medicine (глава з книги) URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-46217-7_8
23. World Health Organization. Regional Office for the Western Pacific. (2001). Health research methodology : a guide for training in research methods. 2nd ed.. WHO Regional Office for the Western Pacific. URL: <https://iris.who.int/handle/10665/206929>